

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2026. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2026. május 6. 9:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori India vallásaihoz kapcsolódik.

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, melyik vallásra igazak az állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

„A hinduk nézete szerint a világegyetem [...] rendezett egész, amely felett a természetben és az erkölcsi élet területén egyaránt megnyilvánuló világtörvény (dharma) uralkodik. A rend mindenekelőtt abban mutatkozik meg, hogy a mindenséget benépesítő élőlények származásuk következtében képességeik és kötelességeik tekintetében erősen különböznek egymástól. Más jogai és kötelességei vannak pl. az oroszlánnak, mint a szarvasmarhának, mások egy istennek, mint egy embernek. [...] Az emberiségen belül is számtalan különböző rend van, amelyek eltérnek egymástól abban, hogy mi szabad és mi tiltott számukra. [...] Az indiaiak hite szerint minden egyén léte és sorsa azoknak a cselekedeteknek szükségszerű következménye, amelyeket korábbi életében véghez vitt. [...] Kárpótlásul [...] hitbeli dolgokban nagy mozgási szabadságot engedélyez követőnek. [...] Abban [hisznek-e], hogy a magatartás, a tudás vagy az isten iránti szeretet vezet az üdvösséghez, vagy pedig hogy a megváltás állapota egyéniségük átszellemült szublimációjából [átlényegüléséből] vagy annak teljes feladásából áll. [...]

[Ez az] eszmekincs más formában egész Közép- és Kelet-Ázsiában befolyásos szellemi hatalommá lett: hiszen a buddhizmus [...] a hinduizmus export [külföldi használatra szánt] formája, amelyből a csak belföldi használatra szolgáló társadalmi elképzelések [...] maradtak ki. [...] Ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy szembe fordult kora társadalmi rendjével, vagy hogy meg akarta reformálni azt. Csupán [...] nem isteni, hanem emberi intézménynek tekintette [azt]. [...] Hangsúlyozza a világ összes jelenségének mulandóságát, szüntelenül hangoztatja, hogy a földön és az égben egyaránt minden szenvedéssel teli. [...] [De] a szenvedés legyőzhető, [...] létezik az örök boldogság nyugalmanak állapota, amelyben a szüntelen ide-oda tévelygés teljesen és mindörökre véget ér.”
(Helmuth von Glasenapp vallástörténész)

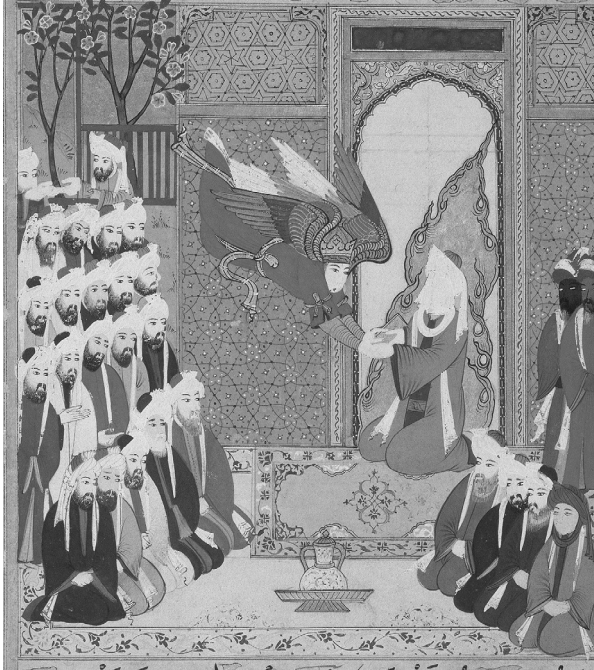
Állítások	Hinduizmus	Buddhizmus	Mindkettő	Egyik sem
a) Indián kívül térítő vallásként terjedt el.				
b) A kasztrendszer a világegyetem isteni rendje részének tekinti.				
c) Politeista vallás, bár az istenek tiszteletét az egyénre bízta.				
d) Hitvilágának része a lélekvándorlás.				
e) Tanítása szerint a vágyakról lemondva szüntethető meg a szenvedés, és hagyható el az örök körforgás.				
f) Alapítása nem köthető egy tanítóhoz, saját magát a világ eredeti vallásának tartja.				
g) A világot és törvényeit is a mindenható Isten teremtésének tartja.				
h) Az örök világtörvény vallásának tekinthető.				

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**2. A feladat az iszlám valláshoz kapcsolódik.
Válaszoljon a kérdésekre a képek és ismeretei segítségével!**

A)

*Gábrriel arkangyal és Mohamed
(16. századi miniatúra)*

B)

*Mohamed imádkozik
(16. századi miniatúra)*

Az A) betűjelű képen látható esemény fordulatot jelentett Mohamed életében. Az esemény következtében később megszületett egy fontos mű.

a) Magyarázza meg röviden, milyen értelemben jelentett fordulatot az esemény! (1 pont)

.....

b) Nevezze meg az említett művet! (0,5 pont)

c) Fogalmazza meg röviden – az imádkozáson kívül – a B) betűjelű képhez köthető vallási előírást! (1 pont)

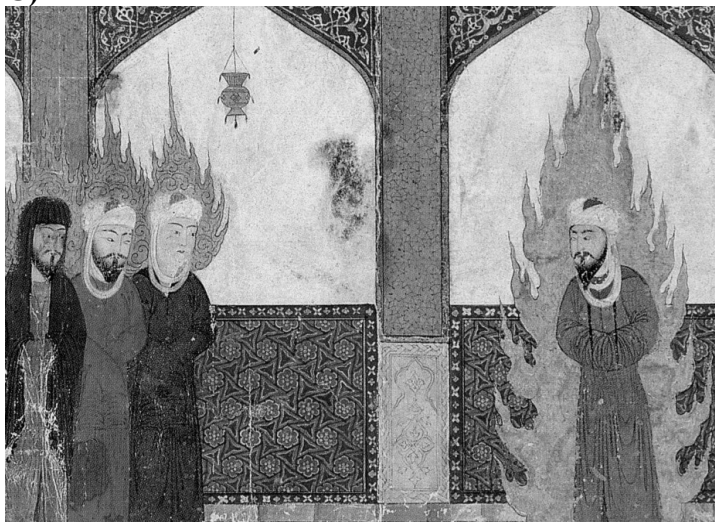
.....

d) Nevezze meg azt a települést, ahol a B) betűjelű képen látható építmény áll! (0,5 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C)

Jézus, Mózes, Ábrahám, valamint Mohamed (15. századi miniatúra)

e) Fogalmazza meg röviden a C) betűjelű kép alapján az iszlám kialakulásának egy alapvető jellemzőjét! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

3. A feladat III. Béla uralkodásával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

„Magyarországon két érseki székhely van: a(z) [...a]...-i és a(z) [...b]...-i. Az [egyik székhelynek] [...] a királyi udvarból a pénzverés után hatezer márkája van [...]. Magyarország királyának [...] a vámok, a révek, a piacok vagy a vásárok után, amelyek mind az övéi, harmincezer márkája van. Ugyancsak neki a király Erdélyben élő idegen telepeseitől tizenötezer márkája van. Ugyancsak a király az őt megillető [két]harmad rész címén hetvenkét ispánjától évi jövedelemként huszonötezer márkát élvez. [...] És mindezek mellett a föld népe teljesen ellátja élelemmel a királyt.”
(III. Béla oklevele, 1185)

Egészítse ki a a megfelelő településnevekkel az a) és a b) betűjellel jelölt kihagyott részt!
(Elemenként 0,5 pont.)

a)

b)

c) Mely jövedelemtípusba tartoztak a forrásban aláhúzott bevételek? Nevezze meg szak kifejezéssel! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg, kik az Erdélyben élő idegen telepések (hospesek)! (0, 5 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Mely állítások igazolhatóak a forrás alapján? Karikázza be a két helyes megoldás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. III. Béla bevételei a királyi birtokok arányának jelentős növekedése miatt emelkedtek.
2. III. Béla fokozott mértékben támaszkodott a királyi felségjogon szedett bevételekre.
3. III. Béla korára jellemző volt a pénzgazdálkodás.
4. III. Béla bevételei a gyakori pénzrontás miatt növekedtek.
5. III. Béla korában a tizedet pénzben szedte be a király.

f) A korszakban igen nehéz volt a szállítás. Magyarázza meg, hogyan valósult meg a forrás utolsó mondata a gyakorlatban? (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat a világkereskedelem 16–17. századi kialakulásához kapcsolódik.

Döntse el, hogy az állítások melyik két, a térképvázlaton sorszámmal jelölt ország / terület közti kereskedelmi kapcsolatot írják le! Írja a megfelelő sorszámokat a táblázat mezőibe! Egy mezőbe egy sorszámot írjon! Egy-egy sorszámot többször is felhasználhat. Két sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	Sorszámok	
a) A munkaerőhiány pótlására alakult ki a kereskedelem ezen szörnyű formája a két terület között.		
b) A luxuscikkek számító fűszereket a termőterületükről kezdetben a térségben először megjelenő ország szállította el.		
c) A területet nemesfémhányái az azt gyarmatosító ország fontos bevételi forrásaivá váltak.		
d) Az ország manufaktúrái látták el nemesfémekért cserébe iparcikkokkal azt a nagyhatalmat, amelynek egy ideig az uralma alatt állt.		

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. A feladat a magyarországi reformációval és ellenreformációval kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Anyanyelvi iskolák nélkül, melyek a gyermekeket már zsenge korukban olvasásra és írásra tanítják, a kereszténység szükségképpen szabados gondolkodássá és isten-tagadássá fajul. A pápaság alatt eltelt sok évszázad tapasztalata bizonyítja, hogy ez magától bekövetkezik, ha elhanyagolják az állandó katekizmustanítást [hittant], amely pedig a tanulók olvasni- és írni tudása nélkül bizony csaknem egészen sikertelen próbálkozás.”

B) „Azt mondod, és igazán [jól] is mondod, hogy Magyarország ötszáz esztendeig erős és a töröknek rettenetes ország volt, melybe sok jó fejedelmek voltak, úgy mint Hunyadi János és Mátyás király, kik által Isten fel akarta emelni az mi nemzetségünket [nemzetünket]. [...] Addig volt az Istennek áldása rajtunk, addig volt országunk, míg az mi hitünk virágjában volt: akkor kezdett romlani, mikor ti [a protestánsok] támadtatok, [II.] Lajos király idejében.”

C) „Midőn látá, hogy más úton nem lehet[séges], [hogy] a Krisztus evangéliumát valló népnek veszedelmet szerezzen, a jezsuiták regulája [szabályzata] mellől [...] elszakada, [...] és Őfelsége, a király után ezen országban legfelső tisztességbe [esztergomi érseki tisztségbe] helyezteték, majd [ezután a] felső-magyarországi vármegyék nem csak testi, hanem lelki ellenségnek is hirdettettek. [...] Ez előszámlált [előbb említett] dolgokból akárki is, ha esze vagyon, megtapasztalhatja, hogy minálunk a gonoszoknak jól, a jóknak gonoszul vagyon dolguk.”

D) „Urunk ő felsége [...] mostan és ez jelen való gyűlésbe[n] azont erősíti, tudni illik, hogy minden helyükön a prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerint, és a község ha venni akarja [elfogadja], jó, ha nem, pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse [...]; de oly prédikátort tarthasson, akinek tanítása őneki tetszik. Ezért pedig senki [...] a prédikátorokat meg ne bánthassa.”

E) „Mennyi nyomorúság és mennyi szerencsétlenség, pusztulás és romlás érte az utolsó években nem a német[-római] császár hozzájárulása nélkül, sőt éppen az ő katonái révén Magyarországot [...]. De [...] mindez talán elviselhető lett volna, ha [...] a császár magyarországi főkapitánya, ez a rosszindulatú ember meg nem kezdte volna az igaz és tiszta keresztény vallás üldözését.”

Rendelje a forrásokat a táblázatban megnevezett írások / beszéd közül ahhoz, amelyikből származnak! Írja a források betűjeleit a táblázat megfelelő mezőibe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy betűjel kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Írás / beszéd	A forrás betűjele
a) Pázmány Péter válasza egy evangélikus prédikátornak, 1603	
b) A hajdúk vezetőinek kiáltványa a Bocskai-felkelés kirobbanásának okairól, 1604	
c) Egy református lelkész röpirata Pázmány Péterről, 1619	
d) Apáczai Csere János beszéde az erdélyi fejedelemtől kapott megbízatásával kapcsolatban, 1659	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Adja meg annak a két forrásnak a betűjelét, amelyek említik a Magyar Királyságban zajló ellenreformációt! (Elemenként 0,5 pont.)

.....

f) Melyik két történelmi esemény között sugallt – helytelenül – összefüggést a B) betűjelű forrás szerzője? (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

**6. A feladat a második ipari forradalomhoz kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Mivel a szabad versenyes kapitalizmus számos olajipari vállalat megalakulásához vezetett, hasonlóan Rockefelleréhez [amerikai befektető, a Standard Oil olajkitermelő és -finomító cég alapítója], ez megjósolhatatlan káoszt okozott az iparágban, mivel az olajfinomítók egymás alá ígértek az árakkal, ami jelentős áringadozást okozott. Ennek a 'piaci hibának' a kiküszöbölésére Rockefeller elkezdte a rivális olajfinomítók felvásárlását. 1872 első három hónapjában Clevelandben [város az Egyesült Államok északkeleti felén, olajkitermelő központ] a 26 vetélytárs vállalatból 22-t kivásárolt, bezárt vagy csődbe vitt.” (Natalie Burclaff történész, 2020)

a) Magyarázza meg saját szavaival, miért csökkentették az árakat az olajat eladni akaró vállalatok! (1 pont)

.....

b) Magyarázza meg saját szavaival, miért volt ellenérdekelt Rockefeller az árcsökkenéssel szemben! (1 pont)

.....

c) Nevezze meg szakkifejezéssel, milyen piaci helyzet kialakulását vetítette előre a forrásban leírt folyamat! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg szakkifejezéssel azt a szervezeti formát, amelyet a definíció meghatároz! (0,5 pont)

Versenytárs vállalatok és/vagy azok érdekképviselői szervei közötti titkos megállapodás, amely a verseny kiiktatását vagy korlátozását célozza. A megállapodás célozhatja az árpolitika összehangolását vagy a piacok felosztását.

.....

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B)

Az épülő Eiffel-torony

C)

Az Eiffel-torony az 1900. évi világkiállítás idején

e) Nevezze meg azt az alapanyagot, amely lehetővé tette az Eiffel-torony megépítését!
(0,5 pont)

.....

f) A C) betűjelű képen megjelenik a második ipari forradalom egy találmánya. Nevezze meg ezt a találmányt! (0,5 pont)

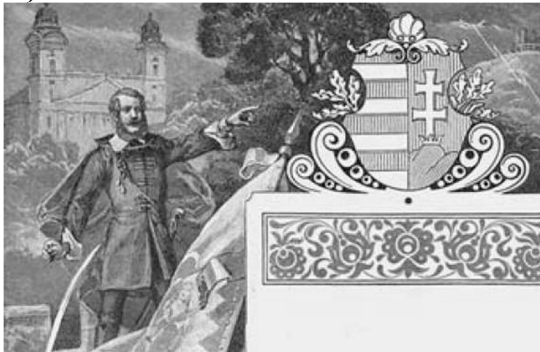
.....

4 pont

7. A feladat az 1848–1849-es magyar szabadságharc történetével kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

Korabeli ábrázolás. A képen Kossuth Lajos, mögötte a debreceni nagytemplom.

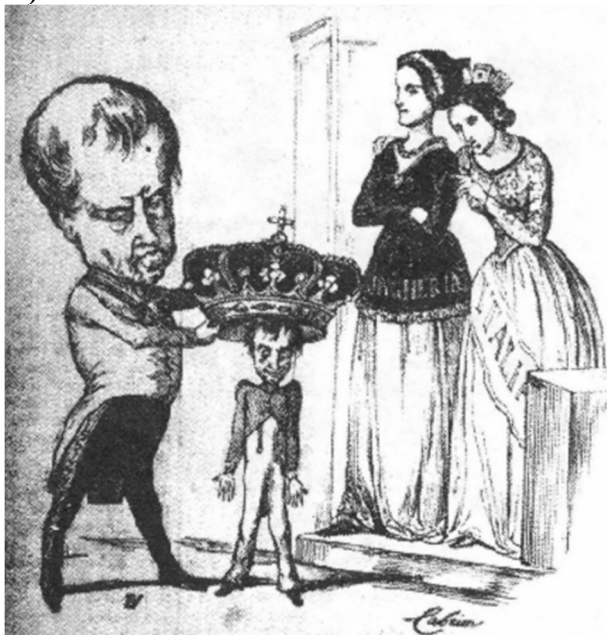
B)

Korabeli ábrázolás

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C)

Korabeli karikatúra.

A karikatúra felirata magyarul:

V. Ferdinánd osztrák császár és magyar király: „Ez a korona túl nagy az unokaöcsémnek.” Mire Itália és Magyarország (a karikatúra két nőalakja) gyorsan kész a válasszal: „Majd mi gondoskodunk róla, hogy kisebb legyen.”

D)

Korabeli karikatúra.

A karikatúra címe: Klauzál Gábor és a kormányzati állásvadászok. (A kép közepén Klauzál Gábor földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.)

a) Állítsa időrendi sorrendbe az ábrázolások / karikatúrák által megjelenített eseményeket! Írja a források hiányzó betűjeleit a táblázat megfelelő mezőjébe! A legkorábbival kezdje! Egy betűjelet megadtunk. (1 pont)

1.	2.	3.	4.
D			

Döntse el, melyik ábrázolásra / karikatúrára igazak az állítások! Írja a megfelelő ábrázolás / karikatúra betűjelét a táblázat mezőibe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy betűjelet többször is felhasználhat! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	Forrás(ok) betűjele	
b) Magyarország mindkét ellenfelét ábrázolja.		
c) Ferenc József hatalomra kerülésére utal.		
d) A magyar államforma megváltozására utal.		
e) Utal a magyar függetlenség reményére vagy megvalósulására.		
f) Az államfő személyének megváltozására utal.		

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

g) Nevezze meg azt a miniszterelnököt, akinek a kormányában 1848-ban miniszter volt a D) betűjelű karikatúrán ábrázolt személy! (0,5 pont)

.....

E) „Ez a birodalom Európa közepén, állandó korlátozója [...] a hódításoknak. [...] Azt hiszem, hogy az ott folyó háború megnyerte az angol nép szívét a magyarok ügyének [...]. A kérdést, amelyért most Magyarország síkságain harcolni kell, a következőnek veszem: Magyarország továbbra is megőrizze-e külön nemzeti létét, mint különálló királyságot, saját alkotmánnyal; vagy pedig többé-kevésbé beolvadjon-e abba az összesített alkotmányba, amelyet az osztrák birodalomnak adnak? [...] Európa számára rendkívül fontos, hogy Ausztria nagy és erős maradjon; de [...] ha a magyarok sikerrel járnak, és sikerük **(i) Magyarországnak Ausztriától való teljes elszakadásával végződik**, lehetetlen nem látni, hogy ez az osztrák birodalomnak olyan feldarabolása lesz, amely megakadályozza, hogy Ausztria továbbra is elfoglalhassa azt a nagyszerű helyet, amelyet eddig az európai hatalmak között elfoglalt. **(j) Ha viszont a háborút a végsőkéig vívva, Magyarországot a túlerővel teljesen szétzúzzák, akkor Ausztria ebben a csatában saját jobb karját fogja szétzúzni.**” (Lord Palmerston brit külügyminiszter parlamenti felszólalása, 1849. június)

h) Nevezze meg szakkifejezéssel azt az alkotmányt, amelyet Palmerston „összesített alkotmány”-nak nevez! (0,5 pont)

.....

i) Mikor történt az E) betűjelű forrásában az i) betűvel jelzett, aláhúzott esemény? (1 pont)

Esemény dátuma (év, hónap, nap):

j) Melyik ábrázolás / karikatúra támasztja alá az E) betűjelű forrásban j) betűvel jelzett és aláhúzott részben foglaltakat! Írja a megfelelő ábrázolás / karikatúra betűjelét a pontozott vonalra! (0,5 pont)

.....

k) A mondat melyik befejezése támasztja alá Palmerston véleményét? Karikázza be az egyetlen megfelelő befejezés sorszámát! (0,5 pont)

Palmerston szerint...

1. az angolok közömbösek a magyar szabadságharc iránt.
2. a Habsburg Birodalom erősödni fog, ha leveri a magyar szabadságharcot.
3. a magyar szabadságharc két lehetséges kimenetele közül egyik sem lenne kedvező a Habsburg Birodalom számára.

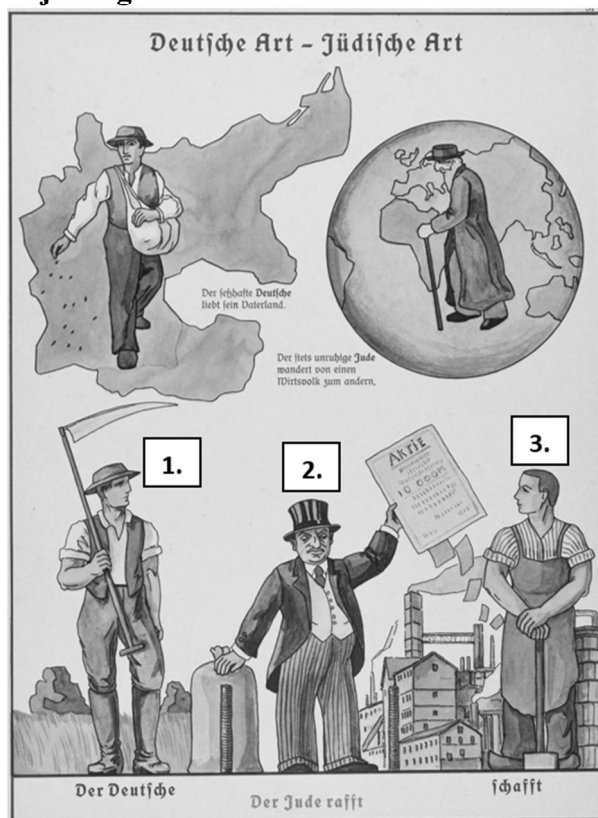
l) Magyarázza meg saját szavaival az E) betűjelű forrás alapján, miért tartotta fontosnak a brit külügyminiszter, hogy a Habsburg Birodalom képes legyen feltartóztatni a hódításokat! (1 pont)

.....

8 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**8. A feladat a nemzetiszocialista Németországgal kapcsolatos.
Oldja meg a feladatot a forrás és ismeretei segítségével!**

Német iskolások számára készült antiszemita kép, 1938 körül.

A kép címe magyarul: „Német természet – zsidó természet”.

A kép felső részén olvasható feliratok magyarul: „A letelepedett német szereti a szülőföldjét. Az örökké nyughatatlan zsidó egyik befogadó néptől a másikig vándorol.”

A kép alsó részén olvasható felirat magyarul: „A német alkot, a zsidó megszedi magát.” (A középső alak kezében lévő lap felirata magyarul: „részvény”.)

a) Nevezze meg azokat a társadalmi rétegeket, amelyeket a kép alsó részén látható, sorszámokkal jelölt alakok jelképeznek! (Elemenként 0,5 pont.)

1. 2. 3.

b) Támassza alá a következő állítást a kép alsó részén látható ábrázolás és felirat alapján! (1 pont)

A nemzetiszocialista ideológia egyes elemei hasonlóságot mutattak a kommunizmussal.

.....

c) Támassza alá a következő állítást a kép felső részén látható ábrázolás és felirat alapján! (1 pont)

A nemzetiszocialista ideológia nacionalista elemeket is tartalmazott.

.....

d) Melyik állítás támasztja alá a következők közül azt, hogy a kép hamis üzenettel kelt gyűlöletet a zsidókkal szemben? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. A zsidók jellemzően nem foglalkoztak pénzügyekkel, mert a vallásuk tiltotta azt.
2. A zsidók sok esetben azért „vándoroltak”, mert elűldözték őket hazájukból.
3. A zsidók nem támogatták a kommunizmust, mert többségük Nyugat-Európában élt.

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**9. A feladat a világgazdasági válság magyarországi hatásaihoz kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Amikor itt a bornak 99%-a pincékben áll, nyomja a piacot, és koldusbotra juttatja a borvidékek dolgozó népét, akkor itt nem tudtuk keresztülvinni, hogy legalább 4–500000 hektoliter borra megengedjék, hogy azt borecetnek használják fel és így hozzák forgalomba, ami pedig jelentékeny könnyebbséggel és megnyugvással járna.”
(Parlamenti felszólalás, 1931)

a) Rendezze ok-okozati sorrendbe az A) betűjelű forrásban leírt válság kialakulásának és javasolt megoldásának lépéseit! Írja a logikai ábra megfelelő számához a megadott kifejezéseket! Egy kifejezés kimarad. (A helyes sorrend 1 pont.)

Kifejezések: más felhasználási lehetőségek kialakítása; termelők pénzhez jutása; hitel biztosítása; belkereskedelmi árak csökkenése, piac beszűkülése

1.	•
2.	• készletek felhalmozása
3.	•
4.	•
5.	•

b) Indokolja meg, miért a mezőgazdaság kérdése jelent meg hangsúlyosabban a parlamenti felszólalásokban! (1 pont)

.....

B)

A magyar külkereskedelem értéke gazdasági szektorok szerint, ezer pengőben (1929–1933)						
	1929		1931		1933	
	behozatal	kivitel	behozatal	kivitel	behozatal	kivitel
mezőgazdaság	246 415	742 904	131 804	363 941	46 022	265 324
ipar	817 282	295 636	407 557	206 449	266 621	126 013
Összesen	1 063 697	1 038 540	539 361	570 390	312 643	391 337

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C)

Néhány magyar áru kiviteli adatai (1929–1933)			
Termék	1929	1931	1933
	métermázsza (100 kg) / darab		
vágóállat	434 668 db	287 825 db	309 521 db
búza	4 859 997	3 608 506	4 503 649
villamosgépek	37 722	25 342	17 102
vasúti kocsik	974 db	202 db	137 db
Termék	1929	1931	1933
	érték ezer pengőben		
vágóállat	151 422	86 789	53 998
búza	126 360	42 043	43 695
villamosgépek	22 582	26 402	25 208
vasúti kocsik	7 869	6 812	7 338

A következő mondatoknak hiányzik a kezdete vagy a befejezése. Válassza ki a táblázatok adatai és ismeretei alapján a mondatokat igazgató kiegészítéseket! Karikázza be a feladatrészenként egyetlen helyes megoldás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

c) ..., ezért a magyar mezőgazdasági kivitel jelentősen visszaesett.

1. A célországokban csökkent a kereslet a magyar áruk iránt
2. A magyar kormány megtiltotta az élelmiszerek kivitelét
3. Az amerikai búza kiszorította a magyar búzát

d) A külföldre eladott ipari termékek ...

1. összértéke nőtt.
2. közül a vasúti kocsikra nem változott a kereslet.
3. közül a korban fejlett technológiák kereskedelme továbbra is jövedelmező maradt.

e) A gazdasági válság hatására kinyílt az agrárrolló, azaz ...

1. az iparcikkek ára jobban csökkent, mint a mezőgazdasági termékeké.
2. a mezőgazdasági termékek ára jobban csökkent, mint az iparcikkeké.
3. a mezőgazdasági termékek ára nőtt, míg az iparcikkeké csökkent.

f) A külkereskedelmi mérleg pozitívvá vált, ...

1. mert megnőtt a külkereskedelmi forgalom.
2. mert az eladott iparcikkek összértéke növekedett.
3. ami növelte az állam valutatartalékait.

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**10. A feladat a kommunista Kínával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„A munkásosztálynak, a kommunista pártnak, ha szocialista szellemben, a szocialista rendszer alkalmazásával át akarja alakítani a falvak kisparaszti, a termelőeszközök magántulajdonán alapuló rendszerét, akkor azt viszonylag zökkenőmentesen csakis az egykori félproletariátushoz tartozó szegényparaszti tömegekre támaszkodva hajthatja végre. [...] Ezért van így, mivel a falvak félproletariátusa olyan emberekből áll, akik nem ragaszkodnak olyan makacsul a kisparaszti termelőeszközök magántulajdonához, viszonylag könnyebben elfogadják a szocialista átalakítást. Többségük ma már [nekünk köszöhetően] új középparaszti, [...] legnagyobb részük magas politikai öntudattal rendelkezik, múltbéli sanyarú életük még könnyebben az eszközbe jut.” (Mao Ce-tung, 1950-es évek eleje)

a) Nevezze meg szakkifejezéssel, mit értett Mao a forrás aláhúzott részén! (0,5 pont)

.....

b) Mely állítások igazolhatók a forrás alapján? Karikázza be a két helyes megoldás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A kínai kommunista hatalomátvétel fő társadalmi bázisa a legnagyobb létszámú társadalmi réteg, a munkásosztály volt.
2. A kommunista hatalomátvétel során földosztás történt.
3. Mao a korábban föld nélküli parasztoktól remélt támogatást.
4. A kommunista hatalomátvétel előtt a parasztság nagy jólétben élt.
5. A parasztok többsége már ekkor önként lemondott a termelőeszközök tulajdonjogáról.

c) Nevezze meg azt a gazdasági programot, amelynek része volt a forrásban aláhúzott intézkedés! (0,5 pont)

.....

d) Magyarázza meg, miért vezetett a termelés visszaeséséhez a forrásban aláhúzott intézkedés! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**11. A feladat Magyarország szovjetizálásához kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„Követeljük a jelenlegi Cserkész Szövetség [ifjúsági mozgalom] és a reakciós cserkész-csapatok föloszlatását!

A háború befejezése óta sok mindenről lehullott már az igazságot eddig jótékonyan elrejtő lepel. Itt van az ideje annak, hogy a magyar cserkészetről is lerántuk ezt a leplet. A közelmúltban leleplezett fasiszta összeesküvések közül nem egynek számai cserkészekhez vezettek. Ez egyáltalán nem volt véletlen. A reakció 25 éve alatt, amióta a cserkészlet Magyarországon létezett, vezetői a szegedi gondolat vérgőzös ideológiájából táplálkozó, úgy nevezett úri középosztály tagjaiból és az ugyancsak ennek az ideológiának propagálóivá szegődött papokból kerültek ki. Amíg a nemzetközi cserkészmozgalom egyik alapvető célja a népek testvéri érzéseinek és az egymáshoz való közeledésnek ápolása, addig a magyar cserkészek az irredenta uszítás [...] átkos szellemében nevelkedtek. [...] A Cserkész Szövetség vezetői [a második világháború után] minden erejükkel igyekeztek megakadályozni, hogy a mozgalmon belül haladó, demokratikus irányzat fejlődjen ki. Végre [...] miniszteri biztost küldtek ki a Cserkész Szövetség ügyeinek felülvizsgálására. Ugyanakkor megalakult a Haladó-szellemű Cserkésztestek Munkaközössége, amely felvette a harcot a szövetségi reakció ellen.” (Újságcikk, 1946)

a) Nevezze meg azt a korszakot, amelyre az újságcikk „a reakció 25 éve”-ként hivatkozik!
(0,5 pont)

.....

b) Mi lehetett „a Cserkész Szövetség ügyeinek felülvizsgálatára” küldött miniszteri biztos valódi feladata? (1 pont)

.....

c) Mi lett a következménye a „fasiszta összeesküvés” leleplezésének? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. német nemzetiség kitelepítése
2. koncepció per
3. háborús bűnösök elítélése

Mit értett a forrás szerzője a következő kifejezések alatt? Karikázza be a feladat-részenként egyetlen helyes válasz sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

d) „irredenta uszítás”

1. a kisantant létrehozása érdekében végzett tevékenység
2. a bolsevizmus elleni fellépés
3. nacionalista szemlélet

e) „haladó, demokratikus irányzat”

1. kommunista
2. liberális
3. a magyar népi mozgalomhoz tartozó

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. A feladat a jelenkori Magyarország nemzetiségeivel kapcsolatos.**Oldja meg a feladatokat a nemzetiségek országgyűlési képviseletére vonatkozó források és ismeretei segítségével!**

„9. § (1) Az országos nemzetiségi önkormányzat nemzetiségi listát állíthat.

14. § [...] (3) Nem szerezhethet mandátumot az a nemzetiségi lista, amely a 16. § d) pontja szerint megállapított kedvezményes nemzetiségi mandátum [képviselői hely] megszerzéséhez szükséges szavazatszámot (a továbbiakban: kedvezményes kvóta) nem érte el.

16. § [...] c) az összes pártlistás szavazatot és a nemzetiségi listákra leadott szavazatokat össze kell adni (a továbbiakban: összes országos listás szavazat),

d) az összes országos listás szavazatot el kell osztani kilencvenhárommal, és az eredményt tovább kell osztani négygel; az így kapott hányados egész része a kedvezményes kvóta [...].

e) ha egy adott nemzetiségi listára jutó szavazatok száma nagyobb vagy egyenlő, mint a kedvezményes kvóta, az adott nemzetiségi lista kap egy kedvezményes mandátumot; egy nemzetiségi lista egy kedvezményes mandátumot kaphat; az országos listán megszerezhető mandátumok számát csökkenteni kell a kiosztott kedvezményes mandátumok számával [...].

18. § (1) A nemzetiségi listát állító, de azon mandátumot nem szerző nemzetiséget nemzetiségi szószóló képviseli az Országgyűlésben.” (Törvény az országgyűlési képviselők választásáról, 2011)

„257. § [...] A szavazatszámoló bizottság [...] a választópolgár részére egy egyéni választókerületi szavazólapot és egy pártlistás szavazólapot ad át. [...] A szavazatszámoló bizottság [...] [a] nemzetiségi választópolgárként névjegyzékben szereplő választópolgár részére egy egyéni választókerületi szavazólapot és nemzetiségének listás szavazólapját adja át.” (Törvény a választási eljárásról, 2013)

„29. § [...] A nemzetiségi szószóló az Országgyűlés ülésén felszólalhat [...]. A nemzetiségi szószóló kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány tagjához, az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez és a legfőbb ügyészhez a feladatkörükbe tartozó, a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő ügyben.” (Törvény az Országgyűlésről, 2012)

a) Miért nevezik „kedvezményes kvótának” a nemzetiségi mandátum megszerzéséhez szükséges szavazatszámot? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Azért, mert a nemzetiségek kedvezményként kapták azt a jogot, hogy képviseltesék magukat az országgyűlésben.

2. Azért, mert megszerzéséhez kevesebb szavazat szükséges, mint egy pártlistás mandátum megszerzéséhez.

3. Azért, mert egy adott nemzetiség képviselőinek száma nincs korlátozva.

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) 2018-ban a kedvezményes kvóta értéke 23 831 szavazat volt, míg 2022-ben 23 074. Magyarázza meg az eltérés okát! (1 pont)

.....

c) Hogyan alakul az országgyűlési képviselők száma, ha egy nemzetiség képviselője is bejut a törvényhozásba? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Eggyel csökkentik a pártlistáról bejutó képviselők számát.
2. Eggyel kevesebb egyéni választókerületi jelölt kerül be az országgyűlésbe.
3. Eggyel több képviselő lesz az országgyűlésben.

d) 2018-ban és 2022-ben is csak a második legnagyobb létszámú magyarországi nemzetiség tudott képviselőt küldeni az országgyűlésbe. Nevezze meg ezt a nemzetiséget! (0,5 pont)

.....

e) Melyik állítás igaz a nemzetiségi névjegyzékben szereplő szavazóra? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Egyetlen szavazatot adhat le, csak saját nemzetiségének listájára szavazhat.
2. Eggyel több szavazata van, mint a nem nemzetiségi szavazóknak.
3. Nem szavazhat pártlistára.

f) Mi az a jog, amellyel egy nemzetiségi képviselő rendelkezik az országgyűlés ülésein, egy nemzetiségi szószóló viszont nem? (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

1. Helmuth von Glasenapp: Az öt világvallás. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1993.
2. <https://www.muellerundschilder.com/en/product/archangel-gabriel-muhammad/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Depictions_of_Muhammad#/media/File:Siyer-i_Nebi_151b.jpg
https://en.wikipedia.org/wiki/Depictions_of_Muhammad#/media/File:Medieval_Persian_manuscript_Muhammad_leads_Abraham_Moses_Jesus.jpg
3. Zsámboki László: Selmeci ezüst, körmöci arany - Válogatott tanulmányok a szerző születésének 70. évfordulója tiszteletére (Érc- és Ásványbányászati Múzeum, Rudabánya – Miskolc, 2005) A bányászat és a kohászat múltjából. Bányászat az Árpádok korában (896–1301)
https://library.hungaricana.hu/hu/view/SZAK_ASVA_Sk_2005_Zsamboki/?query=vásár&pg=83&layout=s
fordította: Kristó Gyula és Makk Ferenc
5. <https://mek.oszk.hu/06200/06223/html/pazmany0001/pazmany0001.html>
https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%A1zm%C3%A1ny_P%C3%A9ter
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/feladatok2009tavasz/e_tortmagyar_09maj_fl.pdf
<https://epa.oszk.hu/00900/00979/00008/01benda.htm>
<https://mek.oszk.hu/05000/05038/html/gmapaczai0002.html>
6. <https://guides.loc.gov/this-month-in-business-history/january/standard-oil-established>
https://hu.wikipedia.org/wiki/Eiffel-torony#/media/F%C3%A1jl:Louis-Emile_Durandelle,_The_Eiffel_Tower_-_State_of_the_Construction,_1888,_grayscale.jpg
<https://racingnelliably.com/secret-places/paris-expo-1900-looked-back-while-racing-forward/>
7. <https://tenyleg.com/2014/06/27/az-orosz-beavatkozasra-a-magyar-fuggetlensegi-nyilatkozat-miatt-kerult-sor>
Rózsa György: *Negyvennyolcas karikatúrák*. In: Aetas, (7) 1. 1992. aetas_1992_001_002_211-224.pdf (u-szeged.hu) https://epa.oszk.hu/03100/03133/00029/pdf/EPA03133_orpheus_noster_2018_1_041-057.pdf
Charivari, 1848. július 12. https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1849/jul/21/russian-invasion-of-hungary#S3V0107P0_18490721_HOC_18
8. Alfred Vogel ábrázolása, 1938 körül <https://historyoftotalitarianism.com/german-anti-semitic-teaching-poster/>
9. Képviselőházi napló, 1931. I. kötet, 1931. augusztus 6-i ülés Lázár Miklós felszólalása (342.o.)
https://library.hungaricana.hu/hu/view/OGYK_KN-1931_01/?pg=351&layout=s
Magyar Statisztikai Évkönyv 1930. és 1933.
10. Polonyi Péter – A. Sajti Enikő: Mao – Tito, Pannonica, Bp. 2000.
11. Ifjúság, 1946. 07. 12. 26. szám
12. 2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100203.tv>
2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300036.tv>
2012. évi XXXVI. törvény az Országgyűlésről <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200036.tv>

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2026. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2026. május 6. 9:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban a **lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,

egy, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,

egy komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	A nyugati egyház szervezeti felépítése	rövid
	1849 után	14.	Az első világháború kitörése	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	A jobbágyok helyzete a 18. században	hosszú
	1849 után	16.	A Kádár-korszak gazdaságpolitikája	hosszú
Komplex	—	17.	A magyar rendek és a Habsburg-udvar viszonya	korszakokon átívelő
	—	18.	Az Amerikai Egyesült Államok szerepe a két világháborúban	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
Összpontszám		20	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		10	

15. A feladat Magyarország 18. századi történetéhez kapcsolódik (hosszú)

Mutassa be a források és az ismeretei segítségével a jobbágyok helyzetének változását a 18. században! Válaszában térjen ki a jobbágyság általános jellemzőire is!

„Contractusunk [szerződésünk] a földesurasággal nem volt, hanem csak szokásból tettünk valamely robotokat. Minden esztendőben nyárban [heti] két napi munkát tartozunk végbe vinni, készpénzt pedig ki egy tallért, ki negyvenöt krajcárt fizet közülünk.” (*Egy falu helyzete a jobbágykérdés rendezése előtt*)

„Valóban lelkiismeretem furdal, ha látom, hogyan bánnak el szegény emberekkel. Nem akarok elkárhozni egypár mágnás [arisztokrata] és nemes miatt. Sok hónapon át iparkodtam, hogy elveimet egyeztessem az ország alaptörvényeivel, de munkám kárba vészett, és árát a szegények fizetik meg. Nem akarok mást, mint a közjót, melyet nem szabad, hogy magánérdek gátoljon.” (*Mária Terézia levele gróf Pálffy Miklós ország-bírónak, 1766*)

„Az egésznek okozója gyanánt egy Horea nevű embert említenek, ki célja elérésére [...] össze szokott jönni a paraszttal. [...] A kijelölt napon roppant parasztcsoport gyűlt össze azon a helyen, hol aztán az a gazember egy (tudja Isten honnan szerzett) nála levő, aranyos betűvel írt patenst [értsd: kiváltságlevelet] és aranykeresztet mutatott a népnek, és kérdezte, hisznek-e ezen jelvénynek? És amint egyhangúan igennel válaszoltak, gonoszul megesküdtek, hogy kiirtják az egész nemességet.” (*Erdélyi beszámoló, 1784*)

„A jobbágyság állapotját annyiban amennyiben a parasztek ennél fogva eddig örökös kötelesség alá vetve és a földhöz kötve voltak, jövőre teljességgel eltöröljük és [...] minden parasztokat, akármely nevezet és vallásbéli légyenek, jövőre magok személyekre nézve lakásokat szabadosan változtatható emberekké tesszük.” (*II. József jobbágyrendelete*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat a 17–18. századi magyarországi rendi küzdelmekkel kapcsolatos (komplex korszakokon átívelő)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyar rendek és a Habsburg-udvar viszonyának alakulását a Bocskai-felkeléstől a Rákóczi-szabadságharc végéig a megadott szempontok szerint:

- a Bocskai-felkelés okai,
- Bocskai végrendelete,
- a bécsi béke,
- Bethlen Gábor szerepe,
- Zrínyi Miklós együttműködése az udvarral,
- Zrínyi csalódása az udvarban,
- a Rákóczi-szabadságharc okai,
- az ónodi országgyűlés,
- a szatmári béke!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Jakab János [Belgiojoso gróf, a császár magyarországi főkapitánya] a váradi német [császári] haddal Szent-Jóbot elfoglalja [az udvar által ellenségnek tekintett] Bocskai Istvántól. [...] Ezen megörült Jakab János, hogy Szent-Jóbot elfoglalta, és Kereki alá bocsátott nyargalókat [lovasokat], hogy kérjék a császárnak, és ha meg nem adnák, [...] ágyúval lőjék és ostrommal is megvegyék. Ezt a táborban való hajdúság meghallá, [...], ezt mondván egymásnak: »Nem török vár Szent-Jób, sem Kereki, hogy azokat veszi meg [foglalja el] és azokat sújtja meg. [...] Nem tréfa ez, módot kell ebben találni, ideje már a tromfot megütni [értsd: visszaütni].« [...] Azért a hajdúkat fölébreszté és felkölté az Isten, kik követeket bocsátottak Bocskai Istvánhoz, [...] aki megesküdtött nekik, hogy gondjuk viselője lesz. És itt végezték el [tárgyalták meg], mint bánjanak a Jakab János hadával.” (Sepsi Laczkó Máté krónikája a Bocskai-felkelés kirobbanásának körülményeiről, 17. század eleje)

„Valameddig pedig a Magyar Korona ott fenn nálunknál erősebb nemzetségnél, a németnél léssen, és a Magyar Királyság is a németeken forog, mindenkor szükséges és hasznos egy magyar fejedelmet Erdélyben fenntartani, mert nekik is oltalmokra, javokra léssen. Ha pedig Isten azt adná, hogy a Magyar Korona Magyarországon magyar kézhez kelne egy koronás királyság alá, úgy az erdélyieket is intjük, nem hogy attól elszakadnának, vagy abban ellent tartanának, de sőt segéljék tehetségek szerént, és [...] azon Korona alá a régi mód szerint adják magokat.” (Bocskai végrendelete, 1606)

„De az nagy lelkesedés nagy hirtelen megváltozék, a hadakozást megunták [a magyarországi nemesek], az úri és nemes rend mindjárt látván, hogy nem egy-két hét alatt mehet végbe hazájuknak egy római császár keze alól való szabadítása, hanem vérük ontását is kellene hazájukért netalán szenvedni – megsokallják, bokrosan kezdenek tanácsot tartani.” (Bethlen Gábor levele az 1626-os hadjáratról)

„Az 1640-es évek végétől Zrínyi [...] egyszerre volt a Habsburg-dinasztia állandó hadseregének főtisztje, a Magyar Királyság második főméltósága, a horvát rendek vezetője, miközben kincstári támogatással védelmezhetette saját birtokait. [...] 1659. december közepétől Zrínyi Miklós már titkos tanácsos is volt. Azaz tagja a Habsburg Monarchia legfelső tanácsadó grémiumának [testületének]!” (Pálffy Géza történelem, 2020)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Gróf Montecuccoli [a császári erők főparancsnoka] ámbár előbb azt ígérte nekem, hogy egyesített erőkkel szerencsét próbálunk, anélkül hogy engem megkeresett vagy értesített volna, megváltoztatta a korábbi haditervet [...]. Így az ellenség napról napra közelebb jött, és minél inkább kértem, hogy zavarjuk meg őket, annál kevésbé történt valami, mert mindent arra az időre halasztottak, hogyha majd gróf Montecuccoli megérkezik. [...] Bizony szép segítség! mely elvette váramat [értsd: Új-Zrínyivárat elfoglalta a török], elpusztította a Muraközt, elűzte és megölte a jobbágyokat.” (Zrínyi Miklós levele I. Lipótnak, 1664)

18. A feladat a 20. századi egyetemes történelemmel kapcsolatos. (komplex összehasonlító)
Vesse össze a források és ismeretei segítségével az Amerikai Egyesült Államok szerepét az első és a második világháborúban, valamint a világháborúkat lezáró békekötésekben!
Válaszában térjen ki az Egyesült Államok világpolitikai helyzetének megváltozására is!
Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- az Egyesült Államok háborúba lépésének körülményei,
- az Egyesült Államok katonai részvételének mértéke,
- az Egyesült Államok kapcsolata a szövetségeseivel,
- az Egyesült Államok viszonya a háború utáni nemzetközi szervezetekhez,
- az Egyesült Államok szerepe a békekötésekben,
- a világháborúk közvetlen hatása az Egyesült Államok világpolitikai helyzetére!

Ne írjon a világháborúk katonai eseményeiről! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Az Egyesült Államok katonai állománya az első és a második világháború idején		
	Első világháború	Második világháború
Sorozott katonák száma	4,7 millió	16,1 millió
Harcoló katonák száma	2 millió Európában	11,2 millió (Európában, a Csendes-óceánon és máshol)
Halottak száma	116 000	405 000
Sebesültek száma	204 000	670 000

„Ez a szövetség nem arról szól, hogy más nemzetek érdekeit kövessük, hanem arról, hogy megvédjük az emberiség közös értékeit. A szövetség lényege, hogy minden nemzet egyenlő, és hogy a világ bármely pontján fenyegető igazságtalanságot közös erővel megállítsuk. Az Egyesült Államoknak különleges szerepe van: nem uralkodóként, hanem vezetőként kell fellépnie, példát mutatva más nemzeteknek. [...] Ezek az ellenfelek nem értik meg, hogy a Nemzetek Szövetsége nem veszélyezteti a szabadságunkat, hanem éppen azt védi meg. Ez az emberiség reménye arra, hogy véget vessünk a háborúk örökös körforgásának.” (Wilson elnök beszéde, 1919)

„Ez a szervezet nemcsak a háborúk elkerülésére jött létre, hanem azért, hogy biztosítsa minden nemzet számára a függetlenséget, az igazságosságot és a méltóságot. [...] Soha többé nem engedhetjük, hogy az emberiség újra átélje a háború borzalmaival. Ezért szükséges, hogy az ENSZ hatékony eszközként működjön. [...] Az Egyesült Államok elkötelezett amellett, hogy minden eszközzel hozzájáruljon a nemzetek közötti béke megteremtéséhez és fenntartásához.”

(Truman elnök beszéde, 1945)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Wilson a lefektetett és a nemzeti önrendelkezés jogával kibővített elvei mentén kívánta lezárni a világhégyest, de kifogásai ellenére az ülések mindvégig [...] a nyilvánosságtól elzártan zajlottak, amelyen a vesztes országok egyáltalán nem [...] lehettek jelen. [...] Az ellentétes célok hamar felszínre kerültek, kiváltképp mivel Wilson csökönyösen ragaszkodott az elveinek érvényesítéséhez, amíg az európai partnerek rendezési tervét az egyéni biztonságpolitikai és gazdasági megfontolások, továbbá a háború során kötött egyezmények alakították.” (Szeghő Patrik történész, 2019)

„[Az amerikai küldöttség] az Egyesült Államok és Japán közti szövetségi viszony kialakulását előremozdító békét készített elő. A dokumentum [...] biztosította az ország teljes függetlenségét, azonban lehetőséget adott Japán újrafelfegyverzésére és a szigetország területén lévő amerikai bázisok a megszállás végét követő időszakban való fenntartására is. [...] Kelet-Ázsia országai [...] nem nézték jó szemmel Amerika elnéző hozzáállását. Ugyanakkor Washington számára Japán volt a térség egyetlen potenciális nagyhatalma, amely a hidegháborús feltartóztató politika kivitelezésében az Egyesült Államok segítségére lehetett. Se Kína, se Korea, sem pedig India nem vett részt a [béke]konferencián.” (Mészáros Tamás: A San Franciscó-i békekonferencia, 2010)

*A választott komplex feladat sorszáma:
A feladat kidolgozása:*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizgapont		22	

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
	I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma	100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző